

Asia: VN/25697/2023

VM; Lausuntopyyntö Suomi.fi-palvelujen strategisista tavoitteista

Lausunnonantajan lausunto/kysymykset

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen nykytilanteen vahvuuksien ja haasteiden kiteytyksestä (dia 3-4)

-

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen toimintaympäristön muutostekijöiden koonnista (dia 5)

-

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen strategisten tavoitteiden osuvuudesta kokonaisuutena (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 1. Suomi.fi tunnistetaan osaksi yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria. (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 2. Suomi.fi edistää toimialariippumattomasti tehokkuutta julkisessa palvelutuotannossa. (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 3. Suomi.fi edistää julkisen hallinnon yhteentoimivuutta Suomessa ja Euroopassa. (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 4. Suomi.fi tukee kansalaisten ja yritysten sujuvaa asiointia. (dia 6)

Oikeusasiamiehelle toimitetuissa kanteluissa on noussut esiin kysymys mahdollisuudesta toisen henkilön puolesta asiointiin eri sähköisissä palveluissa. Tapaukset ovat koskeneet esimerkiksi edunvalvonnassa olevia henkilöitä ja heidän tai heidän edunvalvojansa mahdollisuuksia asioida palveluissa.

Pidän Suomi.fi -valtuudet -palvelun ja puolesta-asioinnin kehittämistä varsin tärkeänä tässä strategisessa tavoitteessa. Totean, että lausunnolla olevan esityksen dialla 15 ”Valtuudet” onkin mainittu potentiaalina muun muassa puolesta-asioinnin mahdollistaminen uusille asiaryhmille, kuten edunvalvojille ja kuolinpesille.

Laillisuusvalvontakäytännöstä totean, että olen 19.12.2018 antamassani ratkaisussa (EOAK/6764/2017) pitänyt ongelmallisena sitä, että tietojärjestelmissä olevat puutteet rajoittavat OmaKanta-palvelun puolesta-asiointia. Edelleen olen Suomi.fi-palvelun käyttöä koskevassa ratkaisussani 17.6.2021 (EOAK/3665/2020) pitänyt kaikkien ja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta tärkeänä, että tahdonilmaisujen rekisteröinti järjestetään siten, että se on mahdollista myös niille, jotka eivät pysty käyttämään vahvaa sähköistä tunnistautumista. Sittemmin vuoden 2022 lopussa Suomi.fi-valtuuksien virkailijavaltuuttamispalvelussa henkilöasiakas on voinut luoda valtuuksia virkailija-avusteisesti valtuuden rekisteröintiä koskevan hakemuksen perusteella. Virkailijavaltuuttamispalvelu mahdollistaa sähköisen valtuuttamisen ja toisen puolesta asioinnin niille tahoille, jotka eivät voi omatoimisesti valtuuttaa Suomi.fi-valtuuksissa. Valtuushakemuksella voivat valtuuttaa muun muassa henkilöt, joilla ei ole sähköisen tunnistautumisen välineitä. Tämäkään uudistus ei kuitenkaan poistanut kaikkia esteitä, jotka liittyvät edunvalvojan asiointiin päämiehensä puolesta.

Ehdotuksia ja tarpeita strategian pohjalta laadittavaan toimintasuunnitelmaan kirjattavista toimista.

-

Arjola-Sarja Terhi
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia - Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin